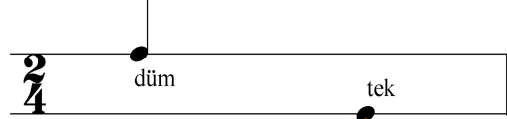

TÜRK MÜSİKİSİNDE USÛLLER

BASİT USÛLLER

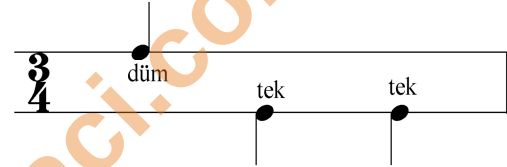
1- NİM SOFYAN

- a) İki zamanlıdır.
- b) 2/4 lük kıymetindedir.
- c) Bu usûlde oyun havaları, türküler ve marşlar yazılmıştır.

2- SEMÂÎ

- a) Üç zamanlıdır.
- b) 3/4 lük kıymetindedir.
- c) Bu usûlde oyun havaları ve şarkılar yazılmıştır.

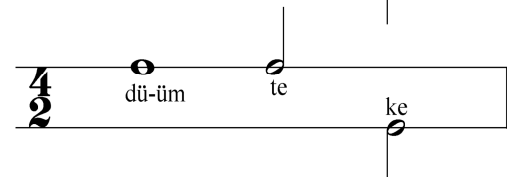
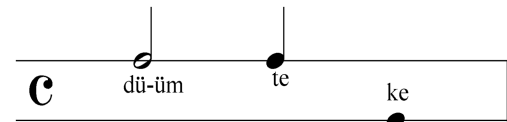
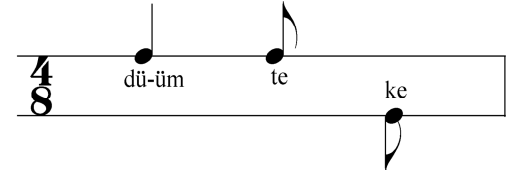
3- SOFYAN

- a) Dört zamanlıdır.
- b) 4/8 lik, 4/4 lük, 4/2 lik kıymetindedir.
- c) Bu usûlde oyun havaları ve şarkılar yazılmıştır.

NOT: 4/4 lük ölçü (C) harfiyle belirtilir. 4/8 lik mertebesi, küçük usûllerin terkinde (bileşiminde) kullanılır. Mesela, 9/8 lik aksak usûlünde kullanılır.

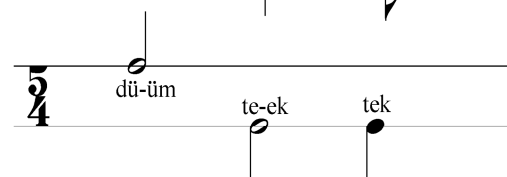
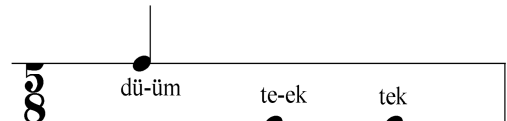
4/4 lük mertebesi, yine küçük usûllerden 9/4 lük Ağır Aksak usûlünün bileşiminde kullanılır.

4/2 lik mertebesi 15 zamanlıdan yukarı büyük usûllerin terkinde kullanılır.

4- TÜRK AKSAĞI

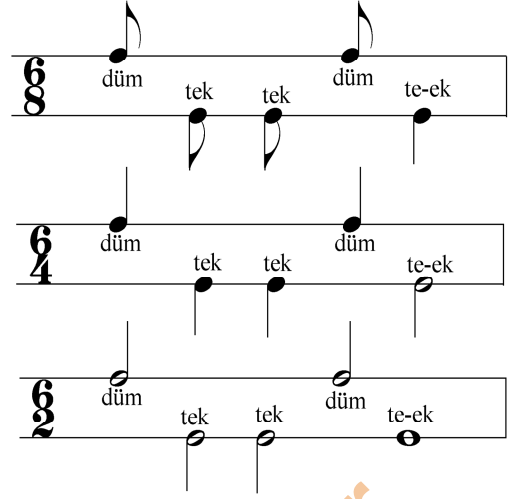
- a) Beş zamanlıdır.
- b) 5/8 lik, 5/4 lük değerlerde vurulur.
- c) Bir NİM Sofyan ve bir Semâî nin birleşmesinden meydana gelir.

5- YÜRÜK SEMÂÎ

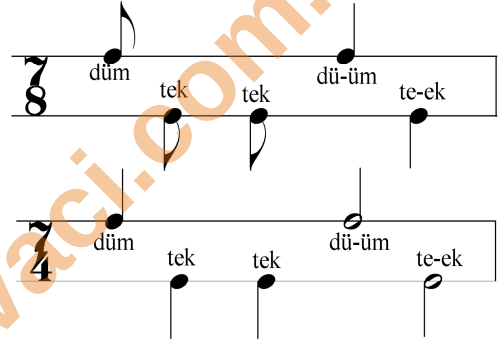
- a) Altı zamanlıdır.
- b) 6/8 lik, 6/4 lük ve 6/2 lik değerlerde vurulur.
- c) İki Semâî veya üç Nim Sofyandan meydana gelir .

NOT: Normal ritimdeki Yürük Semâî, daha ağır hareketlerle (6/4) vurulduğunda Sengin Semâî adını alır:
6/2 lik mertebesi ise Ağır Sengin Semâî adını alır.

6- DEVR-İ HİNDÎ

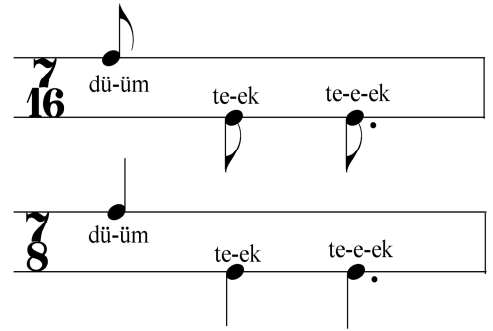
- a) Yedi zamanlıdır.
- b) 7/8 lik, 7/4 lük değerlerde vurulur.
- c) Bir Semâî ve bir Sofyandan meydana gelmiştir.
(Bazen bir Semâî ve iki Nim Sofyandan da oluşmaktadır.)

7- DEVR-İ TURAN

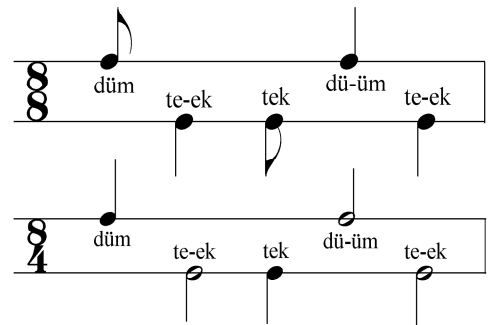
- a) Yedi zamanlıdır.
- b) 7/16 İlk, 7/8 İkî değerlerde vurulur.
- c) Bir Semâî ve bir Sofyandan meydana gelmiştir.

NOT: Devr-i Hindî usûlünde önce Semâî, sonra Sofyan icra edilir. Devr-i Turan usûlünde ise önce Sofyan sonra Semâî icra edilir.

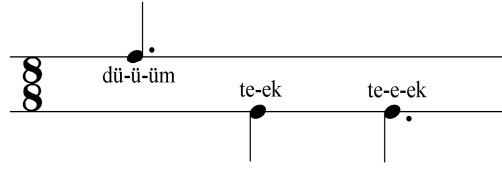
8- DÜYEK

- a) Sekiz zamanlıdır.
- b) 8/8 lik, 8/4 lük değerlerde vurulur.
- c) İki Sofyan dan oluşmuştur.
(İki Sofyan usûlüde değişik icrâ edilir.)

9- MÜSEMME

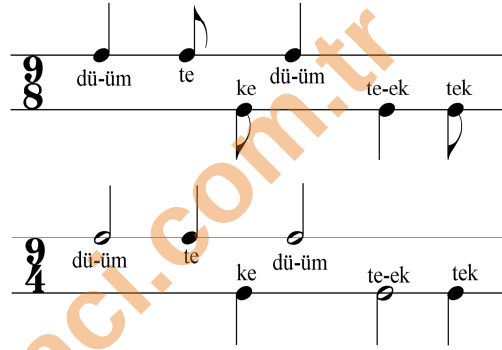
- a) Sekiz zamanlıdır.
- b) 8/8 lik değerde vurulur.
- c) Bir Semâî, bir Nîm Sofyan ve bir Semâî den meydana gelmiştir.

10- AKSAK

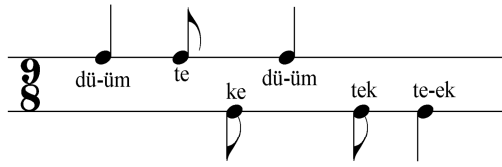
- a) Dokuz zamanlıdır.
- b) 9/8 lik, 9/4 lük değerde vurulur.
- c) Bir Sofyan ve bir Türk Aksağı'ndan meydana gelmiştir.

NOT: 9/8 lik değeri Aksak adını alır.
9/4 lük değeri Ağır Aksak, bazen Orta Aksak diye adlandırılır.
9/4 lük Ağır Aksak usûlü ile yapılan eserlerin çoğu iki dörtlük ve bir sekizlik sesle başlar.

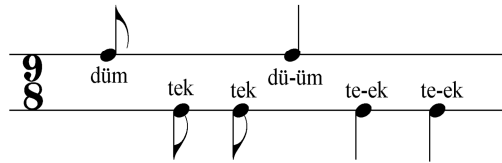
11- EVFER

- a) Dokuz zamanlıdır.
- b) 9/8 lik değerde vurulur.
- c) Aksak usûlünün değişik bir icrasıdır.
Bu usûlde son üç değeri, Aksak usûlünün tersine olarak dü-üm, tek, te-ek şeklinde icrâ edilir.

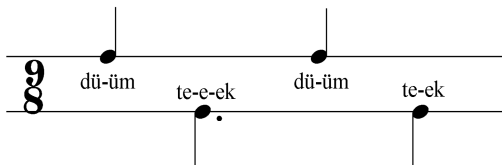
12- OYNAK

- a) Dokuz zamanlıdır.
- b) 9/8 lik değerde vurulur.
- c) Bir Semâî ve üç Nîm Sofyan dan oluşur.

13- RAKS AKSAĞI

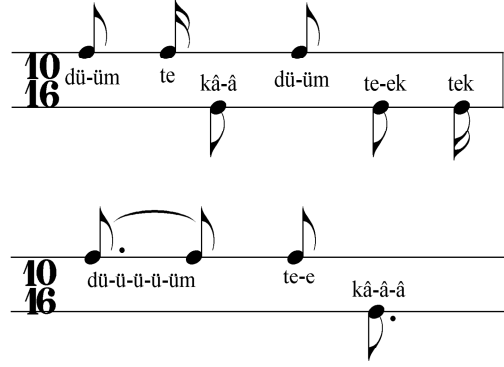
- a) Dokuz zamanlıdır.
- b) 9/8 lik değerde vurulur.
- c) Bir Türk Aksağı ve bir Sofyan dan oluşur.

14- CURCUNA

- a) On zamanlıdır.
- b) 10/16 lık değerde vurulur.
- c) İki Türk Aksağı'nın birleşmesiyle oluşur.
(Birinci Türk Aksağı değişik icrâ edilir.)

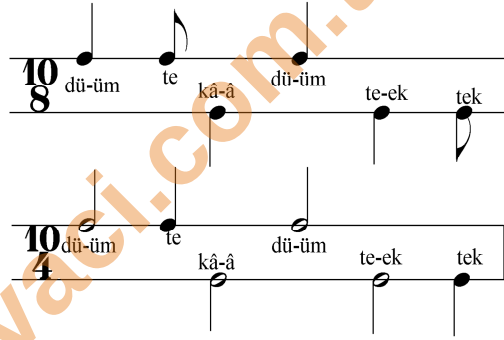
NOT: Curcuna usûlü iki değişik şekilde icrâ edilir.
Yanda şekilde görüldüğü gibi birinci şekil normal curcuna vuruluşunu göstermektedir. İkinci şekil ise toplu halde vurulan Curcuna usûlünün vuruluşunu göstermektedir.

15- AKSAK SEMÂÎ

- a) On zamanlıdır.
- b) 10/8 lık ve 10/4 lük değerlerde vurulur.
- c) Curcuna usûlünün aynısıdır.
Ritmî Curcunadan daha ağırdır.

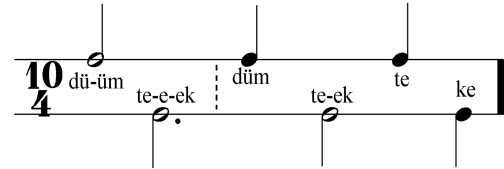
NOT: 10/8 lik değer **AKSAK SEMÂÎ** adını alır
10/4 lük değer **AĞIR AKSAK SEMÂÎ** adını alır.
Bu usûlde en çok **Saz Semâî** leri yazılmıştır.

16- LENK FAHTE

- a) On zamanlıdır.
- b) 10/4 lük değerde vurulur.
- c) Bir Yürtük Semâî ve bir Sofyan dan oluşur.

NOT: Lenk Fahte usûlünde önce 6/4 lük vuruş yazılır ve yukarıdan aşağıya noktalı ölçü çizgisi çekilir. Kalan 4/4 lük kısım yazılır. Böylece usûl tamamlanmış olur.ve tek çizgi ile ölçü kapatılır.

17- ÇENG-İ HARBİ

- a) On zamanlıdır.
- b) 10/8 lik değerde vurulur.
- c) İki Nim Sofyan ve iki Semâî nin birleşmesinden oluşur.

NOT: Eskiden harbe giden askerler, bu ritimle yapılmış eserlerle coşarlardı.

